

Egymillió forint a Szociális Otthonnak

Alapítvány a Budapesti Dohány utcai Zsinagógáért
1075. Budapest Síp utca 12.
Tel: 413-1515.

Torda Kata úrnő
igazgató részére

Israel Sela Szakszociális Otthon
1042. Budapest Liszt F. utca 7.
Tel: 389-2536

Tisztelt Igazgatónő!

Alapítványunk fontos feladatának tartja egyházi intézményeink támogatását. Nagyünnepeink alkalmából egy-egy intézményt megajándékozunk. Az idén Önökre esett a választásunk és úgy döntöttünk, hogy 1 millió forintot adományozunk az otthon részére. Az Önök által kiválasztott berendezési tárgyakat és eszközöket fenti értékben megvásároljuk és az otthon tulajdonába adjuk. Reméljük, hogy fenti felajánlásunkkal javítjuk az otthon lakóinak életkörülményeit és segítjük a munkájukat. A közelgő újév alkalmából az otthon lakóinak a lehető legjobbakat kívánjuk, Önre és munkatársai áldozatos munkájára a TEREMTŐ ÁLDÁSÁT kérjük.

Budapest 2012. augusztus 15.

üdvözlettel

Zoltai Gusztáv
Dohány körzet elnöke
kuratóriumi tag

Dr. Frölich Róbert
Dohány Zsinagóga főrabbija
kuratóriumi tag

Nádel Tamás
Dohány körzrt alelnöke
Alapítvány elnöke

ÖSZTÖNDÍJ A DOHÁNYBAN

A Dohány utcai Zsinagógáért Alapítvány
ösztöndíjat ajánl fel fiúk számára,
akik anyai ágon igazolhatóan zsidók, héber
nevük van, és valamely felsőoktatási intézmény
nappali tagozatos hallgatói.

Az ösztöndíj havi 25 000 Ft.

Az ösztöndíj elnyerésének feltétele, hogy a pályázó vállalja, hogy napi rendszerességgel részt vesz a Dohány utcai Zsinagóga i.tentisztelein. A pályázat a megfelelő dokumentációval a Dohány utcai Zsinagóga templomkörzet irodájába nyújtandó be:

Bp. VII. Síp u. 12, I. em. 30.

Szeptemberben újra lecsóparti

A Dohány utcai és a Bethlen téri
körzet vezetői szeretettel meghívják
a hittestvéreket az immár
hagyományos lecsópartira.

Az idei összejövetelt

szeptember 2-án 15 órától

tartjuk a **Bethlen téri zsinagóga** hátsó udvarában. Nem csak a szokott finom ételek, de gyerek-, és felnőttprogramok is várják az érdeklődőket. A kicsik örömeire bohócok érkeznek és lesz ugrálóvár is, míg a szülők, nagyszülők szórakozásáról a Purimi ünnepségen is szerepelt **BeatBand együttes** gondoskodik a 60-as, 70-es évek zenéinek felidézésével.

Egy hős fiatalember története (3. oldal)

A vészorkoszak magyar embermentői (4. oldal)

Kezdődik a Zsidó Nyári Fesztivál

Egykor nekik szólt a himnusz

Augusztus 13-án nyílt, és november 13-ig tart a Magyar Zsidó Múzeumban az a kiállítás, amely azon magyar zsidó sportolók emlékének adózik, akik sportsikereikkel beírták a nevüket a magyar sport történetébe. Hajós Alfréd, Kronberger Lili, Barna Viktor és társaik életpályája azért példaértékű, mert fantasztikus sportsikereiken kívül az élet egyéb területein is maradandót alkottak. Braun „Csibi” József, Brüll Alfréd, Weisz Árpád, Petschauer Attila, Kabos Endre a nemzet kedvenceiként szeretett sportolók életútja abban közös, hogy származásuk miatt üldözöttekké váltak, és nemzetük cserbenhagyta őket. Sorsuk ünnepelt sztárokból tragikus magyar zsidó sorssá lett. Ma is jeltelen sírban nyugodnak. Elek Ilona, Székely Éva és Keleti Ágnes azt a fiatalabb nemzedéket képviseli, amely túlélte a holokausztot, és sikerült újrakezdenie, majd ismét a csúcsra jutnia. A kiállítás kiegészül az MTK és a Maccabi VAC történetének bemutatásával.

Flódnirekord a Szigeten!

A világ legnagyobb flódniját költhették meg az ideai Sziget látogatói augusztus elején. A tradicionális magyar zsidó sütemény – mint azt a Pesti Sólet olvasói vélhetően tapasztalatból tudják, a térszártegek közé szilvalekvár, darált dió, alma és mák kerül – rekordméretű változatához Raj Ráchel tortatervező csapata majd 500 kilogramm alapanyagot használt fel. A több mint 20 méter hosszúságú édességgel a készítőket a jubileumi, 20. Sziget fesztivál előtt kívántak tisztelni. Az átlagosan 6 centiméter magas flódniból 1600 adagot készítettek el, ezek egymásra rakva elérnék a 96 métert, azaz a Parlament épületének magasságát. A soha nem látott mennyiségű flódnin nyolc ember két napon keresztül összesen 100 órát dolgozott. A rekordkísérletet aztán Till Attila műsorvezető és Koltai Lajos operatőr, filmrendező hitelesítette, végül a szigetlakók ingyenesen költhették meg a süteményt, amelynek szeleteit villámgyorsan elkapkodták.

Jahrzeit-napok a falnál

Immár több mint egy éve, tavaly május 20-án adtuk át a fekete gránitból készült Jahrzeit-falat a Dohány utcai Zsinagógában. Elkészült a fal, a kis névtáblákkal és gyertyákkal, melyek évente öt alkalommal felgyulladnak, s emlékeztetnek elhunyt hozzátartozóinkra, ismerősünkre. Aki eddig elmulasztott jelentkezni, még nem késett el, és pótolhatja Fülöp Ildinél a templomkörzetben. A négy Mázkir napon, vagyis Jajm Kippur, Smini Áceresz, Pészach 8. és Sovuajisz 2. napján és haláluk héber naptár szerinti évfordulóján – az előző estétől – világítanak szereteteinkért a gyertyák. A Jahrzeit-napon a reggeli i.tentisztelet után a közösség átmegy a falhoz és Káddist mond az elhunytért. Januártól segítünk Önöknek, és közreadjuk, hogy elhunyt szeretteiknek mikor is van a Jahrzeitje.

Reisz Margit	szeptember 3.	Halmi Sándorné	szeptember 15.	Gáti László	szeptember 23.	Jávor Zsuzsanna	szeptember 26.
Sarlós Pál	szeptember 7.	Tardos Károlyné	szeptember 15.	Frisch Zsuzsa	szeptember 25.	Steiner Alfrédné	szeptember 29.
Deák János	szeptember 15.	Rózsa Dezső	szeptember 21.	Feuerverger Pál	szeptember 26.		

A szerencse hónapja

Elul hónapja az egyik legnehezebb hónap, mármint rabbinikus szempögből, hiszen azon kevés hónapok egyike, amelyben sem ünnep, sem emléknap nincs. Így tehát nincs más hátra, mint magáról a hónapról írni.

Elul a zsidó naptár hatodik hónapja, nevét a babilóniai száműzetés után nyerte el. Huszonkilenc napos hónap, és az első nap, ראש חודש (Rajs Chajdes) soha nem eshet keddre, csütörtökre vagy szombatra. Ebből következik, hogy a következő hónap, Tisri első napja, mely egyúttal ראש השנה (Rajs Há-sónó) első napja is, sohasem esik vasárnapra, szerdára vagy péntekre. Ez egyúttal az őszi ünnepek minden egyes napját is determinálja. A zsidó hagyomány szerint (a hagyomány alapja kiszámítható a Tórából) Mózes Elul hónap újholdján ment fel a Szináj hegyére, és csak Jajm Kippur végén jött le. Ez idő alatt vette át a két kőtablát és a Tórát. A Széfer Jecirá, a kabbala egyik kedvelt hivatkozási alapműve szerint minden zsidó hónap megfeleltethető egy zsidó törzsnek. Elul törzse גד, Gád, Jákob hetedik fia. Gád neve betűinek számértéke összesen hét. Gád neve magyarul annyit jelent: jó szerencse. Mindezek szerint Elul a szerencse hónapja. A hónap neve fedezhető fel a következő bibliai vers szavainak akrosztichonjában: אני לדודי ודודי לי azaz „én a kedvesemért létezem, s a kedvesem értertem” (Énekek

éneke 6/3). A hagyomány szerint e vers I.ten és Izrael kapcsolatát fejezi ki. Természetesen vannak törvények és egyéb szokások is, melyek csak ebben a hónapban érvényesek. Mivel ez a hónap az őszi nagyünnepeket megelőző hónap, így elkezdjük a felkészülést az ünnepekre. Minden reggel megfűjjuk a sófárt, jelezve, hogy közeleg a bűnbánat ideje. A hónap neve arameusul annyit tesz: keresni, és ez igazán illik e törvényhez, hiszen keresni kell minden lehetőséget, hogy I.ten megbocsássa vétkeinket. Ezért bocsánatot kell kérnünk mindazoktól, akiket év közben esetleg megbántottunk. A ראש השנה-t megelőző vasárnaptól, feltéve, ha legalább három nap van még az ünnepig (ha nincs, akkor az ünnep előtti második vasárnaptól) a reggeli imában bűnbánó és megbocsátásért esdő imákat, סליחות (szlichajszokat) mondunk. Szokás továbbá e hónapban ellátogatni szeretteink sírjához, s ott imát mondani. E szokás alapja, hogy az őszi ünnepek az élet és a halál jegyében telnek, s a temető és elvezített szeretteink emlékeztetnek bennünket önnön halandóságunkra.

I M A R E N D

Hétköznapi: 7.³⁰-kor kezdünk reggel, az esti ima időpontja 18.⁰⁰ óra, helyszín május 1-től a Dohány zsinagógában

Az esti ima előtt fél órával sakkal, kártyával, kávéval és teával várjuk híveinket!

Péntek esti ima: 18.⁰⁰-kor a Dohány zsinagógában.

Szombat reggeli ima a Dohány zsinagógában: Sachrisz: 9.³⁰

Tóraelvasás: 10.⁰⁰ Muszáf ima: kb. 10.⁴⁵

A péntek esti kiddust a Hevesi Sándor teremben tartjuk, míg a szombat délutáni sálesüdeszt továbbra is a Talmud-Tórában.

www.dohany-zsinagoga.hu

Időutazás Elulban

Az alábbi összeállításunkban – a teljesség igénye nélkül – felsoroljuk az Elul hónapban történt fontosabb, érdekesebb eseményeket. Miután Elul a szerencse hónapja, így ezúttal többségében a jó, a számunkra kedvesebb dolgokról ejtünk szó

Elul 2. Franciaországban mérgezés vádjával megégetnek 160 zsidót (1321) Lengyelország és Litvánia jogokat ad a zsidóknak (1447) A pápa elrendeli a Talmud összes példányának elégetését (1553) A Sulchan Aruch első nyomtatott változata (1555)

Elul 3. A budai zsidók engedélyt kapnak arra, hogy otthonukban i.tentiszteletet tartsanak, de csak rabbi nélkül... (1787)

Elul 5. Mussolini törli az olasz zsidók polgári jogait (1938)

Elul 7. Hannoverben egyenlő jogokat kapnak a zsidók (1848)

Elul 8. Véget ér a rómaiak elleni ellenállás, Jeruzsálem felső városának falai meggyengülnek (70)

Elul 9. Ramban (Nahmanides), - Maimonides követője – megérkezik Jeruzsálembe, és nem sokkal később újraéled a zsidó közösség (1267) A zsidó tanárokat és diákokat kitiltják az olasz iskolákból (1938)

Elul 10. A budai zsidók túlélnek egy támadást, ezért ezt a napot Purimként ünneplik meg (1684)

Elul 13. New York-ban a zsidók petíciót nyújtanak be, hogy szabadon gyakorolhassák vallásukat, ám a kormányzó megtagadja, mert a vallásszabadság csak a keresztényekre vonatkozik (1695)

Elul 20. VI. Károly kiutasítja a zsidókat Franciaországból (1394)

Elul 21. Létrehozzák az első gettót Lengyelországban (1939)

Elul 22. Az első zsidó katonai alakulat a modern korban – Zsidó Ezred a Lengyel Forradalmi Hadseregben (1794)

Elul 23. Megégettek egy szerzetest, mert áttért a zsidó hitre (1553) Az első zsidó tábori lelkész az USA hadseregében, Rabbi Jacob Frankel (1862)

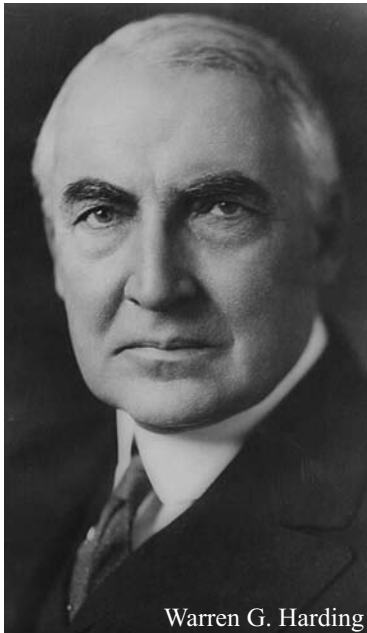
Elul 24. A II. Szentély építésének előkészítésének kezdete (i.e. 520)

Elul 25. A Teremtés első napja Nehemiás befejezi Jeruzsálem falának újjáépítését (444)

Elul 26. Peter Stuyvesant kitiltja a zsidókat a hadseregből (1655)

Elul 27. Frankfurtból elűzik a zsidókat (1614)

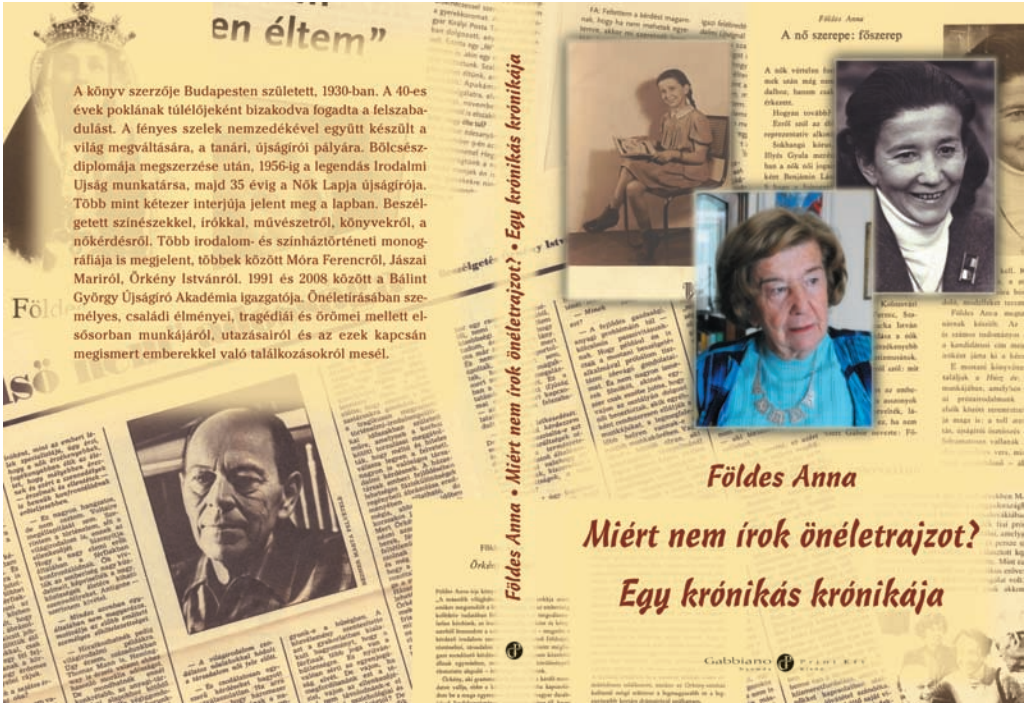
Elul 28. Az első zsinagóga Dél-Afrikában (1849) Warren G. Harding, az Egyesült Államok elnöke a Kongresszus elé terjeszt egy nyilatkozatot, hogy engedélyezzék Palesztinában a zsidók hazájának létrehozását (1922)

Elul 29. Franciaországban teljes jogot kapnak a zsidók (az első európai ország, amely ilyen liberális jogszabályt alkot (1791)

Földes Anna: Miért nem írok önéletrajzt? Egy krónikás krónikája

A könyv szerzője Budapesten született, 1930-ban. A ’40-es évek poklának túlélőjeként bizakodva fogadta a felszabadulást. A fényes szelek nemzedékével együtt készült a világ megváltására, a tanári, újságírói pályára. Bölcsészdiplomája megszerzése után, 1956-ig a legendás Irodalmi Újság munkatársa, majd 35 évig a Nők Lapja újságírója. Több mint kétezer interjúja jelent meg a lapban. Beszélgetett színészekkel, írókkal, művészetről, könyvekről, a nőkérdésről. Több irodalom- és színháztörténeti monográfiája is megjelent, többek között Móra Ferencről, Jászai Mariról, Örkény Istvánról. 1991 és 2008 között a Bálint György Újságíró Akadémia igazgatója. Újságíró nemzedékek nőttek fel a kezei között. Nagysikerű színháztörténeti, és irodalomtörténeti műve után most saját életéről mesél, azokról az intim fejezetekről, melyeket eddig még az olvasók nem hallhattak, nem olvashattak. Élvezetes stílusa, találkozásai az elmúlt évtizedek hírességeivel, akikkel elbeszélgetett, interjút készített újabb érdekes epizódokat nyújtanak minden érdeklődő szá-

Cím: 1075 Budapest, Síp utca 14.
Nyitva tartás: hétköznapi 10–től 18 óráig
Telefonszám: (1) 888-9444
E-mail: info@narancs-liget.hu
Honlap: http://www.narancs-liget.hu

American Jewish
Joint Distribution
Committee

Narancsliget Adománybolt a megújult Síp utcában

Ha Budapest belvárosában sétál, feltétlenül látogasson el Adományboltunkba, ismerkedjen meg munkánkkal, böngésszen a régi, kedves tárgyak között, biztosan kincsekre talál!

Európa talán legszebb zsinagógájától, a Dohány utcai zsinagógától pár lépésnyire, az ódon hangulatú kerületben, régi házak között nyitotta meg kapuit az a kis bolt, melyet a Joint Magyarországi / MAZS Alapítvány hozott létre.

A Narancsliget árukészlete olyan adományok sokszínű tárháza, amelyek magánszemélyektől, kortárs művészekről, illetve cégektől érkező felajánlásokból származnak. Az adományozott tárgyak értékesítéséből

befolyt összeget a JAFFE Családsegítő által támogatott rászoruló gyermekek és családjaik megsegítésére fordítjuk. A polcokra került megunt vagy feleslegessé vált tárgyak között sok hasznos és értékes darab is található, amelyek az adományboltban új életre kelnek, újra örömet szereznek azoknak, akik megvásárolják őket.

Az Adományboltban örömmel fogadunk olyan új, illetve jó állapotú, eladható használati, ajándék-, és dísz tárgyakat, amelyek más számára még hasznosak és használhatóak lehetnek. Az adományozás folyamatáról honlapunkon vagy munkatársainknál tájékozódhat alábbi elérhetőségeinken.

Kiadja: Gabbiano Print Nyomda és Kiadó Kft.
Megrendelhető: gabbianokonyv@mail.datanet.hu
Kedvezményes ára: 2700 Ft.-

Wallenberg születésének 100. évfordulójára (augusztus 4.) emlékeztünk előző számunkban. A svéd diplomata mellett bemutatunk Önöknek néhány külföldi diplomatát is, akiknek ezrek köszönhették életüket. Ezúttal a magyar embermentők közül olvashatnak két-két hölgyről, illetve úrról, mindannyian megkapták a Világ Igaza címet. /Az évek során több mint 700 magyar kapta meg a kitüntetést, bővebben:
http://hu.wikipedia.org/wiki/Vil%C3%A1g_Igaza/

Jenő, Radnóti Miklós feleségét.
A második világháború után pártonkívüli jelöltként ismét nemzeti-
gyűlési képviselő lett 1945-ben.
Nőmozgalmát az 1947-es választá-
sokra önálló politikai pártta szerve-
zte, melynek első (és egyetlen)
elnöke lett. A családok ellenére
négy mandátumot nyertek. 1949.
június 22-én éjjel hűgával együtt
Ausztriába szökött, majd 1949.
szeptember 16-án Tóth Etelka álne-
ven az Egyesült Államokba távo-
zott, a Szabad Európa Rádióban
Nemes Borbála néven szerepelt.

1951-ben elhagyta Magyarországot. Salzburg, Svájc, majd Brüsszel után 1953-ban Brazília, São Paolóba költözött, és divatírá-üzletet nyitott. 1968-ban megkapta az amerikai vízumot, s New Yorkban telepedett le, ahol egy kalapszalont vezetett. 1990. február 8-án hunyt el, 19-én, Budapesten, a Szent István-Budalikában ravatalozták fel, majd a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

forrás: wikipedia.org

Raoul Wallenberg

EMLÉKEST

2012.

SZEPTEMBER 9.

VASÁRNAP 17.00

DOHÁNY UTCAI

ZSINAGÓGA

Az emlékeست fővédnökei: **Prof. Dr. Schweitzer József** nyugalmazott országos főrabbi és **Dr. Erdő Péter** bíboros prímás, Esztergom–Budapest érseke

Beszédet mond **Dr. Áder János**, Magyarország köztársasági elnöke, valamint **Dr. Frölich Róbert** főrabbi.

További információ: www.eletmenete.hu, www.mazsihisz.hu, www.wallenberg.hu

FIGYELEM! A részvétel feltétele: az emlékesten 500 Ft regisztrációs díj ellenében lehet részt venni, amelyből befolyó összeget a szervezet a Raoul Wallenberg egyesület javára adományozza, ezzel a céllal, hogy azt az Ispai Emőke munkásságáról szóló vetélkedők megszervezésére fordítsák iskolás fiatalok körében.

Jegyek vásárolhatók: a www.eletmenete.hu oldalon.

Helyfoglalás: érkezési sorrendben; kérjük kedves férf vendégeinket, hogy fejfedőt legyenek kedvesek magukkal hozni! Kapunyitás: 15.30.

100

EV EMLÉKEST

RAOUL WALLENBERG

(1912-71)

WALLENBERG ÉV 2012

Zsinagógák a nagyvilágból - Wiesbaden

Képeslapok – képes történelem VIII. Január óta újsorozattal kedveskedünk olvasóinknak. Egy majdnem 1400 darabból álló, egyedi magángyűjteményt teszünk „közkinccsé”, és hónapról-hónapra bemutatunk egy-egy lapot, a hozzá tartozó ismeretekkel, kuriózumokkal, érdekességekkel. A gyűjtemény többnyire az 1890-től 1945-ig megjelent, elsősorban zsinagógákat ábrázoló, másrészt a zsidósággal, a zsidó emberekkel, szokásokkal és üdvözetekkel foglalkozó lapokat tartalmazza. Mainz után, most Wiesbadenbe utazunk.

Wiesbaden, Hessen-Nassau tartomány fővárosa. Zsidó lakosság már a XII. századtól élt a városban. Mint a korábban megismert városok történetéből láthattuk, már a kora középkortól kezdve szinte mindennaposak voltak a járványok és a zsidóüldözések Európa ezen részén is. Voltak azonban olyan érsekek is, akik szóltak arról, hogy a pogromok és más zsidók elleni atrocitások ellentétesek az Ő. való parancsolataival. A város talán legrégebbi pontja, az úgynevezett „Juden-gasse”, azaz a zsidó utca. Történeti források már korai korokból említik, bizonyítva a zsidók korai jelenlétét. A harmincéves háború (1618-1648) idején többször érte támadás a feldúlt területek zsidó lakosságát, amely menedéket keresett más-más városokban. Így érkezhettek jó néhány menekültcsalád Wiesbadenbe, kiegészítve a helyi közösség tagjait. Bár a papság egy része a kiutasításukat kívánta, a helyi polgárok és hivatalnokok ezt ellenezték, és ha tudták meg is akadályozták. Bár kiemelkedően híres rabbija sokáig nem volt a helyi közösségnek, 1832-ben Abraham Geigert nevezték ki, aki responsum (feleletek gyűjteménye) munkájával, zsidó vallási írásaival, értekezéseivel és a zsinagógái, iskolai reformjaival

vált ismertté, és méltán híressé a zsidó történetírás számára. Ő volt az a személy, aki elsőként hívta össze a rabbi-tanácsot. 1838-ban azonban kisebb nézeteltérés akadt a közösségben, minek következtében Geiger lemondott a posztjáról. Őt követte először Benjamin Hochstädter, aki mint tanár dolgozott a hitközségen, majd Salamon Susskind Weiburg kerületi rabbi váltotta, aki 1844-től 1884-ig töltötte be a rabbi szerepét Wiesbadenben. A közösség első nagy, modern zsinagógáját 1869. augusztus 13-án adták át a hívők számára. Philipp Hoffmann építész keze munkáját dicséri az épület, amely mór stílusban épült. Mivel ebben az időszakban „tombolt a zsidó reformok ideje”, így kerülhetett orgona és vegyes kórus is az épületbe. Érdemes megjegyezni az építésről, hogy a városban található egy másik remek alkotása is, amely a helyi pravoszláv ortodox székesegyház épülete. Az épület pompáját növelték a minden oldalon elhelyezett kisebb-nagyobb kupolák harmonikus együttese és a zsinagóga központi “hagyma” kupolája, amely kissé emlékeztet a pravoszláv templom kupolájának formájára. A fő homlokzatokon a mór stílus jegyében kialakított ablakok voltak, míg a főbejárat hasonló volt a Dohány utcai épület ezen részéhez. Az 1900-as évektől az 1920-as évekig nagy népszerűségnek örvendett a zsinagóga, és külön hitközségi helyiségekkel egészítették ki. A november 9-i Kristályéjszaka során a náci vandálok nem csak az épületet gyújtották lángra és pusztították el teljesen, de aznap éjszaka a zsidókat sem kímélték. Az 1950-es évekre a megmaradt romokat a város teljesen eltüntette, majd a '70-es években egy kis park kapott helyet a zsinagóga helyén, ahol évente összejöveteleket tartottak az elpusztult kegyhely, és az elpusztított zsidók emlékének adózva. Későbbiekben többször átrendezték a teret, majd

1995-ben az újra létrehozott zsidó hitközség úgy döntött, az egykori zsinagóga helyén kiállítást, emlékezéseket tartanak. Napjainkban aktív zsidó élet szinte alig található a városban, mely gyógyfürdőjéről is méltán híres. Az egykori virágzó zsidó élet az új évezredre már csak emlék... Ezzel elbúcsúzunk Németország zsinagógáitól, az ünnepek után, októberben a szomszédos Ausztria lesz a következő állomásunk.

Izsák Gábor

A Blogger Séf ajánlata

www.izrael-kulturaja.blogspot.com

Sharon Asher

A receptek 6 személyre szólnak »

Csicseriborsó-gulyás

Hozzávalók: 60 dkg marhalábszár, 5 dkg zsír, 10-15 dkg vöröshagyma, 3 gerezd fokhagyma, 1 közepes paradicsom, 1 közepes tv paprika, 20 dkg sárgarépa, só, őrölt bors, őrölt komény, pirospaprika

Elkészítés:

Előző nap beáztatjuk a csicseriborsót, másnap leöntjük a levét. Egy fazékba teszünk 1,5-2,5 l vizet, beleöntjük a csicseriborsót, a karikára vágott sárgarépát, fehérrépát, zeller zöldjét, sót, és készre főzzük. A vöröshagymát, fokhagymát, paradicsmot, paprikát pépesre aprítjuk, majd zsíron megdinszteljük. Ezt követően hozzáadjuk az apró kockára vágott húst. Ha a hús kicsit kifehéredik, megfűszerezjük, aztán felöntjük annyi vízzel, hogy ellepje. Mikor puhára főtt a csicseriborsó, hozzáöntjük a kész pörköltet, és összeforraljuk.

Töltött csirkecomb

Hozzávalók: 6 db csirkecomb, 4 db zsemle, 2 db tojás, 1 fej vöröshagyma, 2 gerezd fokhagyma, 1 csokor petrezselyemzöld, szükség szerint olaj, ízlés

szerint só, bors, majoranna

Elkészítés:

A zsemleket vízben megáztatjuk, ha jól megázott kinyomkodjuk. Hozzáadjuk az apróra vágott petrezselymet, a kevés olajon megpirított reszelt vöröshagymát (vagy hagymakrémet), a zúzott fokhagymát, a tojást, majd borssal, majorannával és sóval ízesítjük. Ezt követően jól összedolgozzuk. A csirkecombokat megmossuk, lecsepegtetjük. Bőrét jól fella-zítjuk, és megtöltjük a töltelékkel, hústúval összetűzzük. Ha elkészült, megsózzuk a tetejét, és tepsibe rakjuk. Vízet öntünk alá, és megkenjük a csirkecombokat kevés zsírral. Alufóliával letakarjuk, és előmelegített sütőben kb. 45 perc alatt puhára, sütjük, majd a fóliát levéve megpirítjuk a tetejét.

Jó étvágyat kívánunk!

Szilvásgombóc

Hozzávalók: kb. 20 darabhoz: 1 kg burgonya, fél kg szilva, 35 dkg liszt, 13 dkg Rama margarin, 1 mokkáskanal őrölt fahéj, 10 dkg zsemlemorzsa, fahéjas

porcukor a szóráshoz

Elkészítés:

Meghámozzuk a burgonyát, kockákra vágjuk, és megfőzzük. Aztán áttörjük a burgonyát és hagyjuk kihűlni. Nagy lábasban kb. 5 liter vizet, forralunk. A burgonyához keverünk lisztet, 3 dkg vajat, egy csipet sót, és jól összegyúrjuk. A tésztát kinyújtjuk, és tenyérnyi négyzetekre vágjuk. A négyzetek közepére magozott teszünk, és megszórjuk fahéjjal. A tészta-csúcsokat felhajtjuk, és két tenyerünk közt gombóccá sodorjuk. A gombócok felét a forrásban levő vízbe tesszük, megvárjuk, amíg fel-emelkednek a felszínre, s még 3-5 percig főzzük. Maradék vajon megpirítjuk a zsemlemorzsát. A gombócokat szitakanállal kiel-meljük, lecsepegtetjük, és megforgatjuk a zsemlemorzzában. Tálra rakjuk, megszórjuk fahéjas porcukorral.

Egy hős fiatalember emlékére

Mesél a múlt

Lomtalanítás közben nagyon érdekes fotókat talált egy kedves barátom. Majd jelezte, szívesen átadja, hogy ezzel is segítse gyűjteményem gyarapodását. A képriporter minőségben készített temetői fotókon amerikai katonák, és francia ellenállók tisztelegnek egyes sírok előtt. Ez még nem is lett volna érdekes, de nagytóval megvizsgálva az egyik képet, láthatóvá vált rajta a felirat: „Wolf Wajsbrot F.T.P.F (Francia Partizán és Ellenállási Mozgalom), a 19 éves ifjút 1944. február 21-én ölték meg a németek.

A név nem volt ismerős, de a hang-zása érdekesnek tűnt, az pedig még inkább, hogy miként került a foto-sorozat a belváros egyik kerületé-nek lomjai közé. Így elkezdtem kicsit kutatni, ki is lehet ez a fiatal-ember és egy igen izgalmas történet rajzolódott ki.

Wolf Wasjsbrot 1925. március 3-án született egy lengyel városban, Krasnik-ban. Szüleivel Francior-szágba menekültek az erősödő zsi-dóellenesség és a gazdasági körülmények miatt. Végül a fővá-rospan, Párizsban telepedtek le. A háború kitörésekor Wajsbrot szere-lőként kezdett el dolgozni. Francia-ország német megszállását követően szüleit 1942-ben elfog-ták, majd deportálták. Ekkor Wolf egy ellenállási mozgalomhoz csat-lakozott, és a megszállók elleni ve-szélyes akciókban vett részt, mint vezető kulcsembert.

Hat nappal a 18. születésnapját kö-vetően egy akcióban, Wajsbrot ké-zigránátot hajított egy német katonákkal teli vonatszerelvényre. Egy szemtanú úgy aposztrofálta az eseményt, hogy „leírhatatlanul nagy kárt okozott” az ellenségnek. Miután a náciak megszerezték a fo-tóját, több helyen kihelyezték, mint körözött háborús bűnösét. 1943. közepén a Gestapo egy razzia során elfogott egy tagot abból az ellenál-lási sejtből, amelyben Wolf is har-colt. Kínzások hatására elárulta a csoport tagjait, így Wajsbrotot is, akit az év novemberében szintén el-fogtak. Wajsbrotot a következő évben többször kihallgatták, meg-kínozták, majd halálra ítélték, és végül kivégezték 1944. február 21-én Mont Valérien kerületében, alig 19 évesen. Sírján ott szerepel, hogy meghalt Franciaországért. A fotók Franciaország felszabadu-lása után készültek, amikor az élet-ben maradt társak, illetve a

felszabadító amerikai katonák meg-adták Wajsbrot és meggyilkolt tár-sainak az elmaradt végtisztességet. Az viasront még mindig kérdéses, mikor és miként kerültek Buda-pestre a felvételek? Mint tudjuk, több magyar menekült is csatlakozott a szövetségesekekhez, és a megszállt területeken harcoló ellenállókhoz, partizánokhoz. Való-

színű, hogy Wajsbrot valamelyik hős szabadságharcos társa honfitár-sunk lehetett, és ő készíthette a fel-vételeket. Majd több évtized elteltével halála után az örökösök nem tudták, hogy milyen becses kordokumentumot ítélnak halálra... Mint minden tárgynak, e fotóknak is megvan a maguk sorsa, akár az azokon szereplőké, így örömmre szolgál, hogy egy számomra ismeretlen hős előtt tiszteleghetnek, és megoszthatom a Pesti Sólet olvasó-ival e remek fiatalember szomorú, de bátor történetét!

I.G.

